

Toegangsweg tot de bloedbaan

Efficiënte hemodialysebehandeling=

Goede toegangsweg tot de bloedbaan (VA)

Een kwaliteitsvol VA is in staat om een hoge bloedstroom (QB) aan de kunstnier te leveren!

Voldoende behandelingstijd

=> Fysiologische evenwicht bekomen

* in wateroplosbare afvalstoffen

(Ur, Creat, ...)

* ionen/electrolieten

(Na, K, Mg, HCO₃, Cl, ...)

* vochtbalans

(verhouding 'vast' - 'vloeibaar')

Bloedstroom(-flow) = QB

- * pasgeborenen 10 ml/min**
- * volwassenen 350 ml/min**

Beperkende factoren:

- * bloedstroom in het vaatacces**
- * diameter naalden/katheter (CVC)**
- * dubbel of enkel naaldsysteem**
- * tolerantie pt**

Tijdsduur

**standaardbehandeling 3 à 4 uur/sessie
langere behandeling kan met:**

- 1. Nachtdialyse = beter klaring afvalstoffen grote moleculen**
- 2. Thuishemodialyse 6x3u/week**

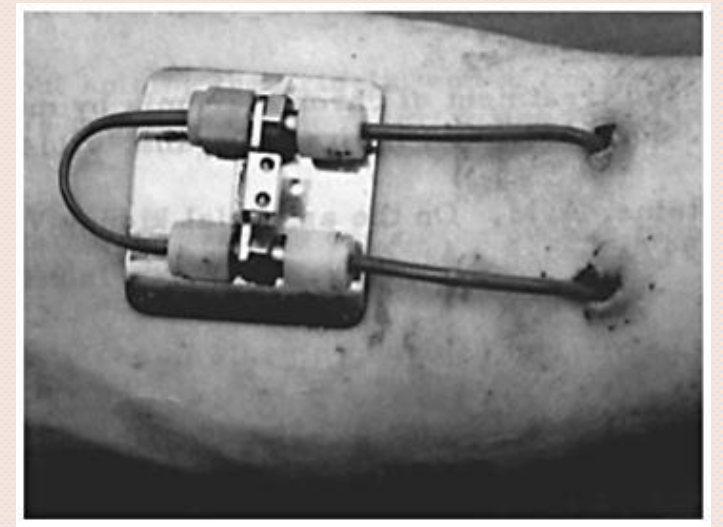
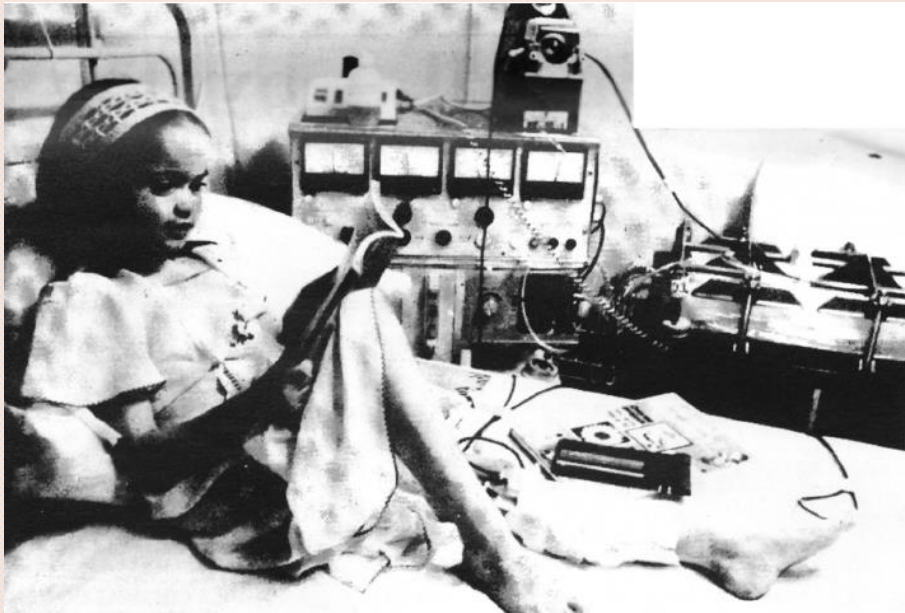
Soorten toegangswegen:

- * AV fistel**
- * Katheters (tijdelijke – permanente)**
- * Kunstader/Goretex/graft**

Geschiedenis:

Uitwendige shunt (Scribner-shunt)

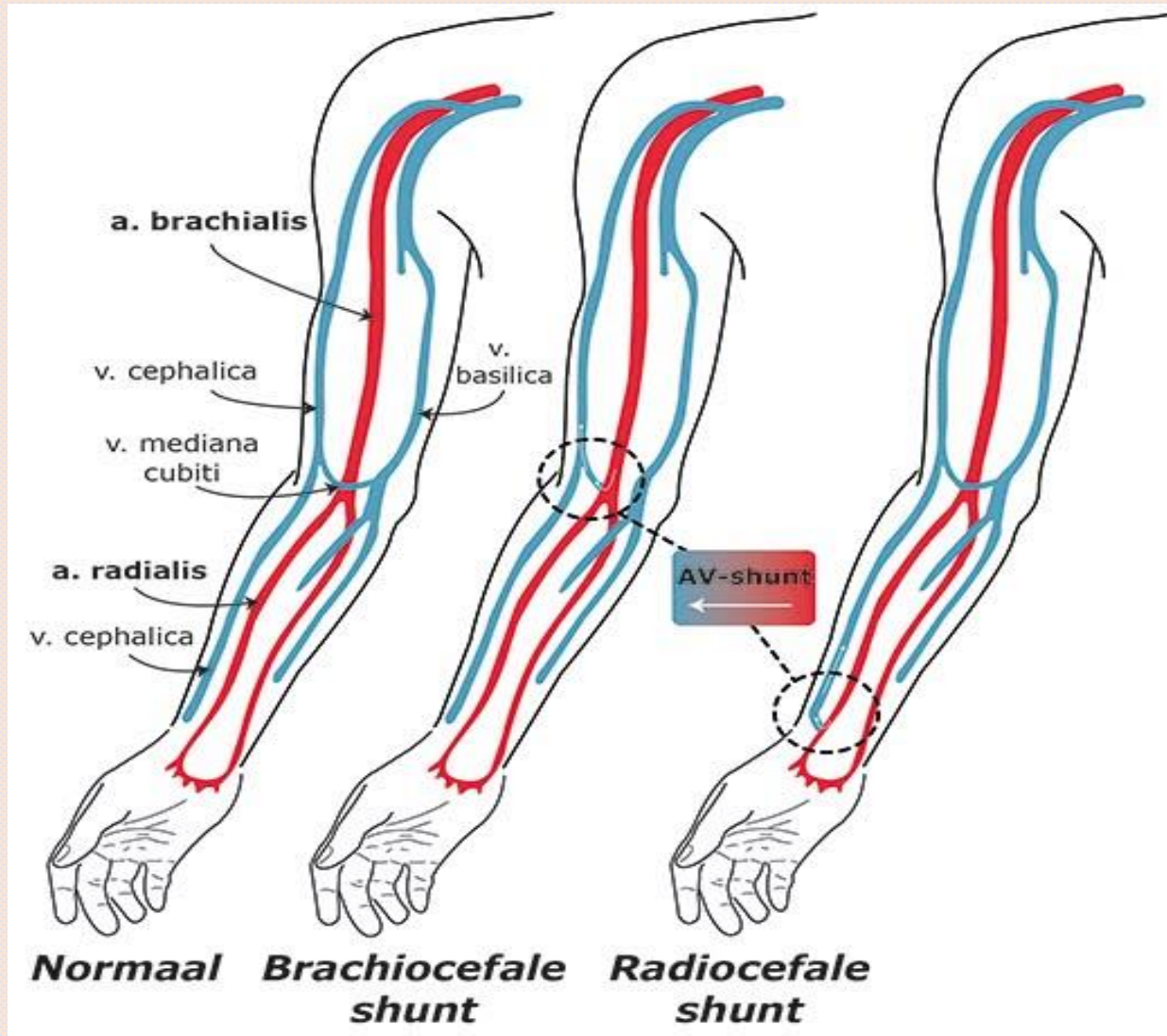

**Silicone buisje in Art & Vene, onderbeen of voorarm
Uitwendig.**

Veel complicatie: bloedingen, infecties, tromboses

Cimino-Brechia shunt = AV-fistel (Arterio Veneuze fistel)

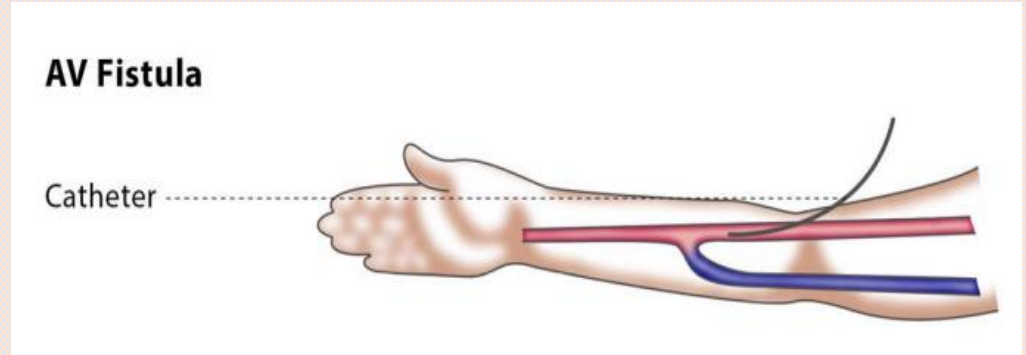
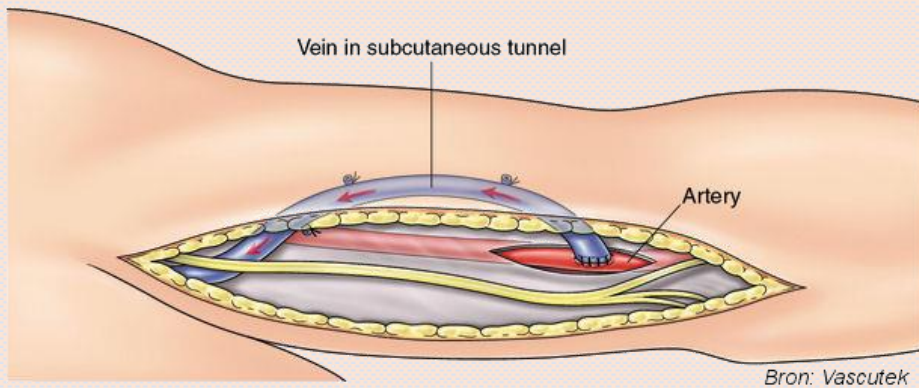
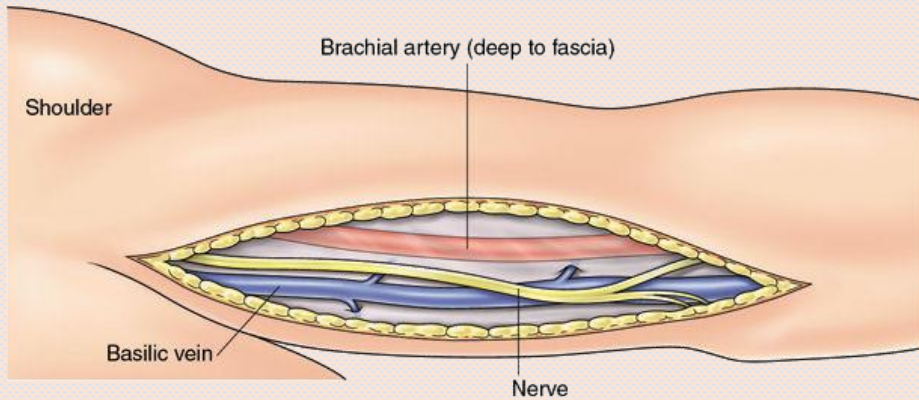
- * lichaamseigen materiaal**
- * chirurgische verbinding (anastomose) tss slagader en oppervlakkige ader**
- * bloeddebiet 400 à 1200 ml/min**

Anastomose:

- End to site
- 1ste keuze Radio-cefalica fistel
- 2de keuze Brachio-cefalica fistel

End to side
Afbinden collateralalen

□ Complicaties bij AV fistel

1. Hematoom: trauma, bloedverdunners
2. Infectie/koorts
3. Irritatie: allergie op ontsmetting, kleefpleisters
4. Stenose
5. Trombose: controle trill, warmte, souffle
6. Aneurisma
7. Fistel ligt te diep (=> superficialisatie)
8. Steal syndroom:

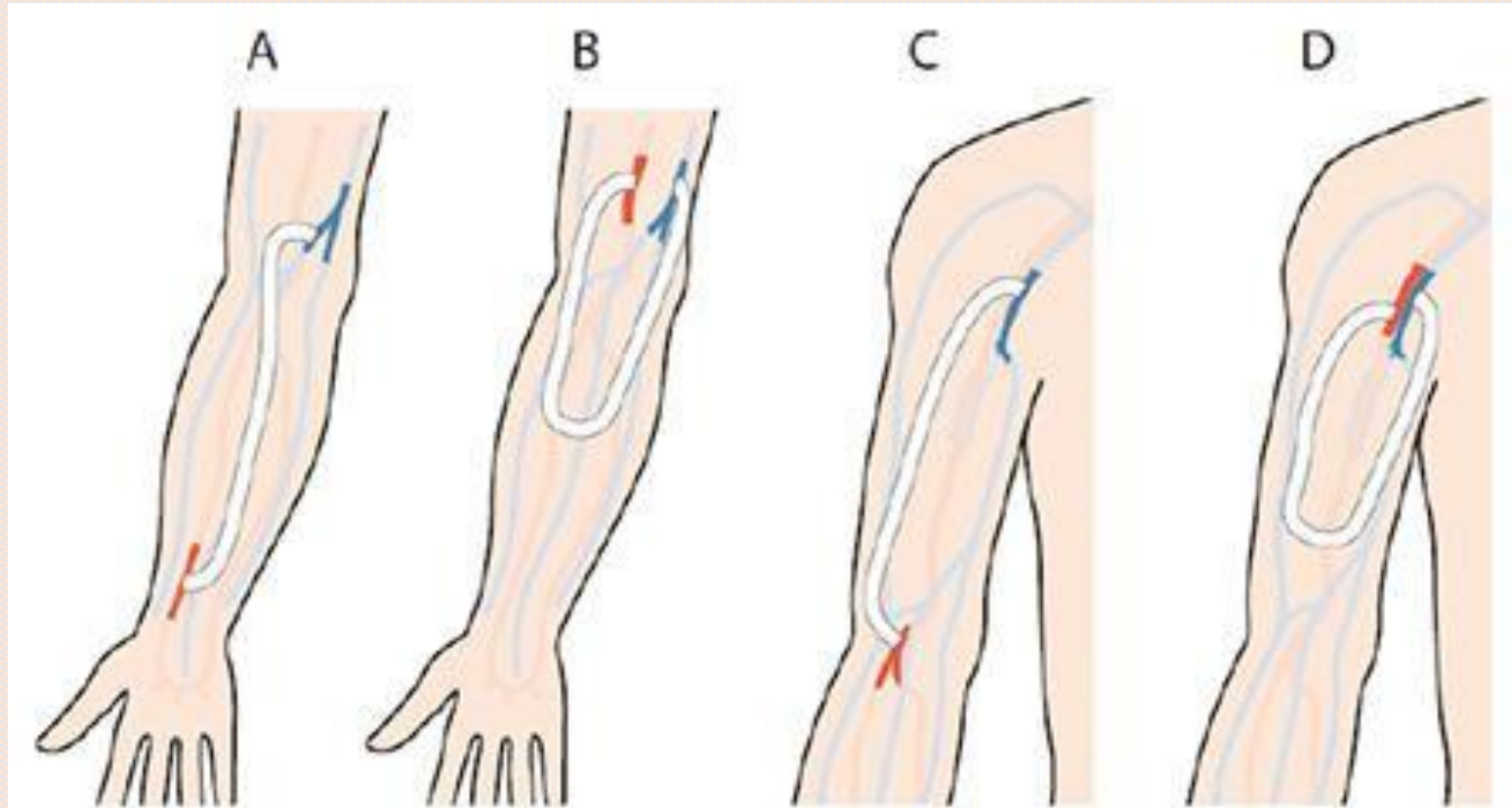
AFBINDEN!

- Kleurverschil
- Cyanotisch
- Koud(er)
- Pijn

Kunstader/Goretex/Graft

(als eigen bloedvaten ongeschikt zijn)

□ Draag zorg voor je toegangsweg!

- * Verzorg jezelf, ook je fistelarm wassen
- * Vermijd krabben, hou je nagels kort en schoon
- * Korsjes thv aanprikplaats gerust laten
(liefst verwijderen met plugje die bij BHN zit, ipv optreknaald)
- * Vermijd elke druk of knelling op de arm met de fistel:
  - X Draag geen strakke kleding ter hoogte van de armen.
  - X Draag geen te zware lasten, vooral niet na een dialyse.
  - X Bescherm de fistelarm tegen letsels en verwondingen
vb bij het klussen of tuinwerk.
  - X Slaap niet op de arm met de fistel.
  - X Laat geen bloeddrukmetingen uitvoeren aan de fistelarm.
  - X Laat geen bloed afnemen of een infuus plaatsen aan de fistelarm.
  - X Vermijd extreme warmte of koude

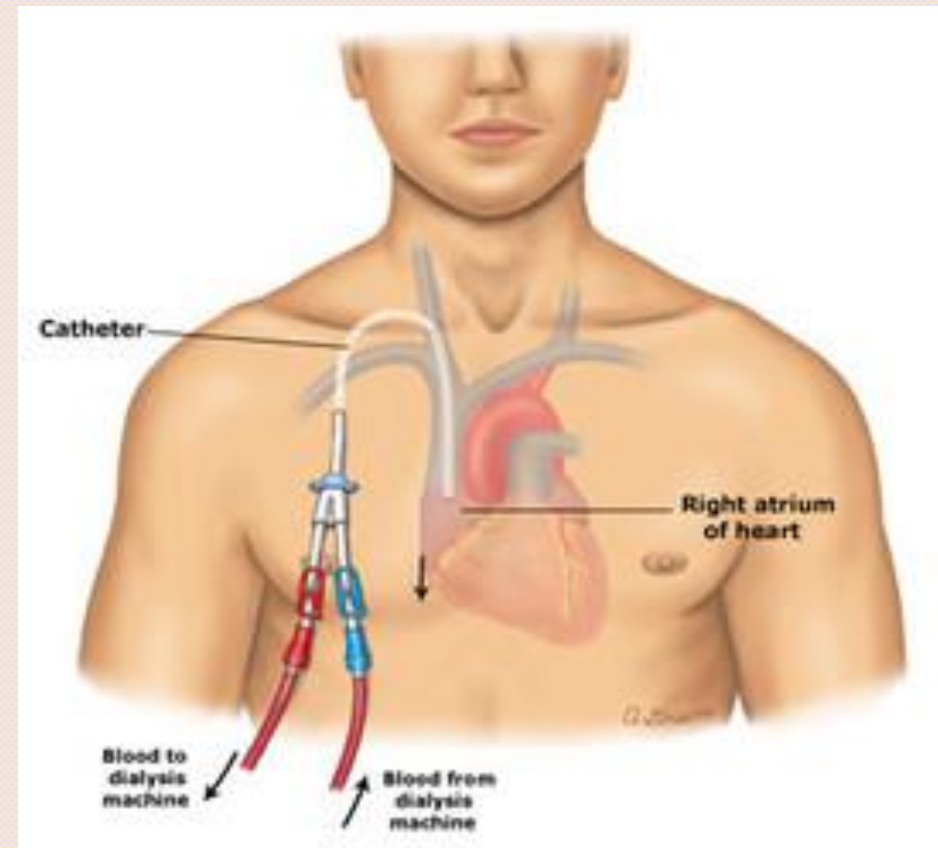

Geen Trill? Koorts? Geen souffle?

Onmiddellijk contact opnemen met zh/dialyse centrum!

□ Katheters:Tijdelijke

- * Acute dialyse nood
- * AV fistel ligt stil...

□ Locatie:

1. Jugulair (Links = 20cm, rechts = 15cm) (bij 'normaal' postuur)
Tip in vena Cava inferior
2. Femoralis (hygiëne!)
3. Subclavia (zo min mogelijk)

- Permanente dialysekather:

- * Begin '90

- * Tesio of Hickman

- * Getunneld

- * cuff aanwezig

- * kan jaren gebruikt worden

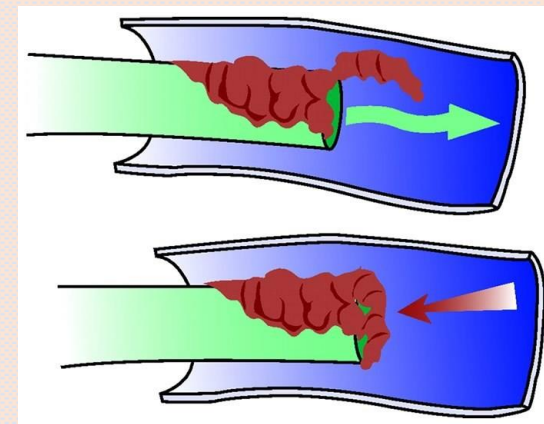
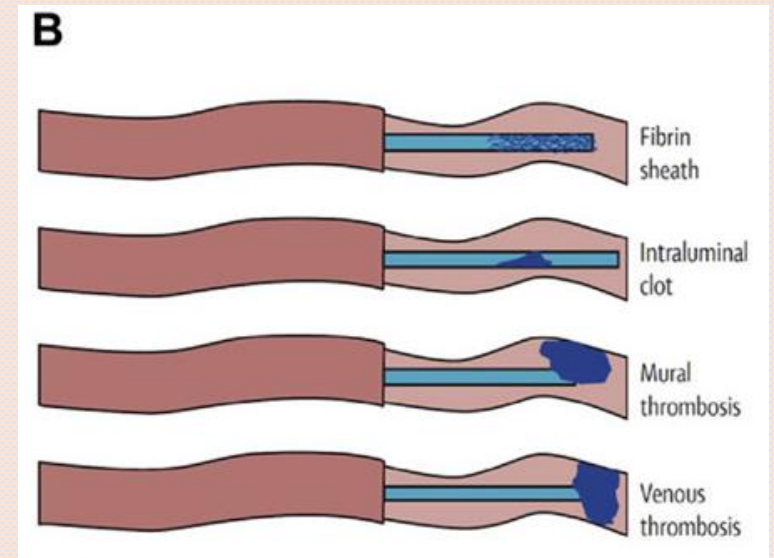
- * bij voorkeur rechts (meer bochten als van links komt)

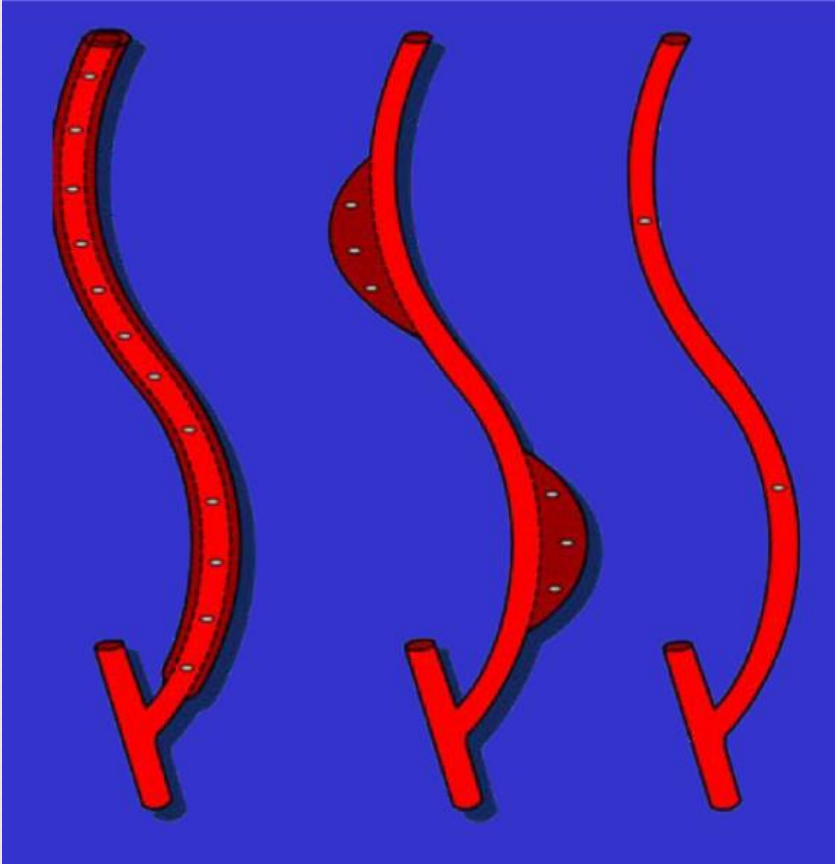
[Plaatsing permanente dialysekatheter](#) filmpje 1.35 min

□ Complicaties

- * Infectie/vochtverlies/pus
- * koorts en/of rillen
- * Pijn die niet verdwijnt
- * zwelling
- * knik
- * fibrine-sheet
- * biofilm binnenzijde katheter
- * trombose intra-luminaal

Aanpriktechnieken:

* Laddertechniek:

Elke keer een nieuwe punctieplaats, met scherpe naalden

* Regionale techniek: Ma-woe-vrijd

* Buttenhole techniek: steeds in hetzelfde gaatje, met stompe naalden

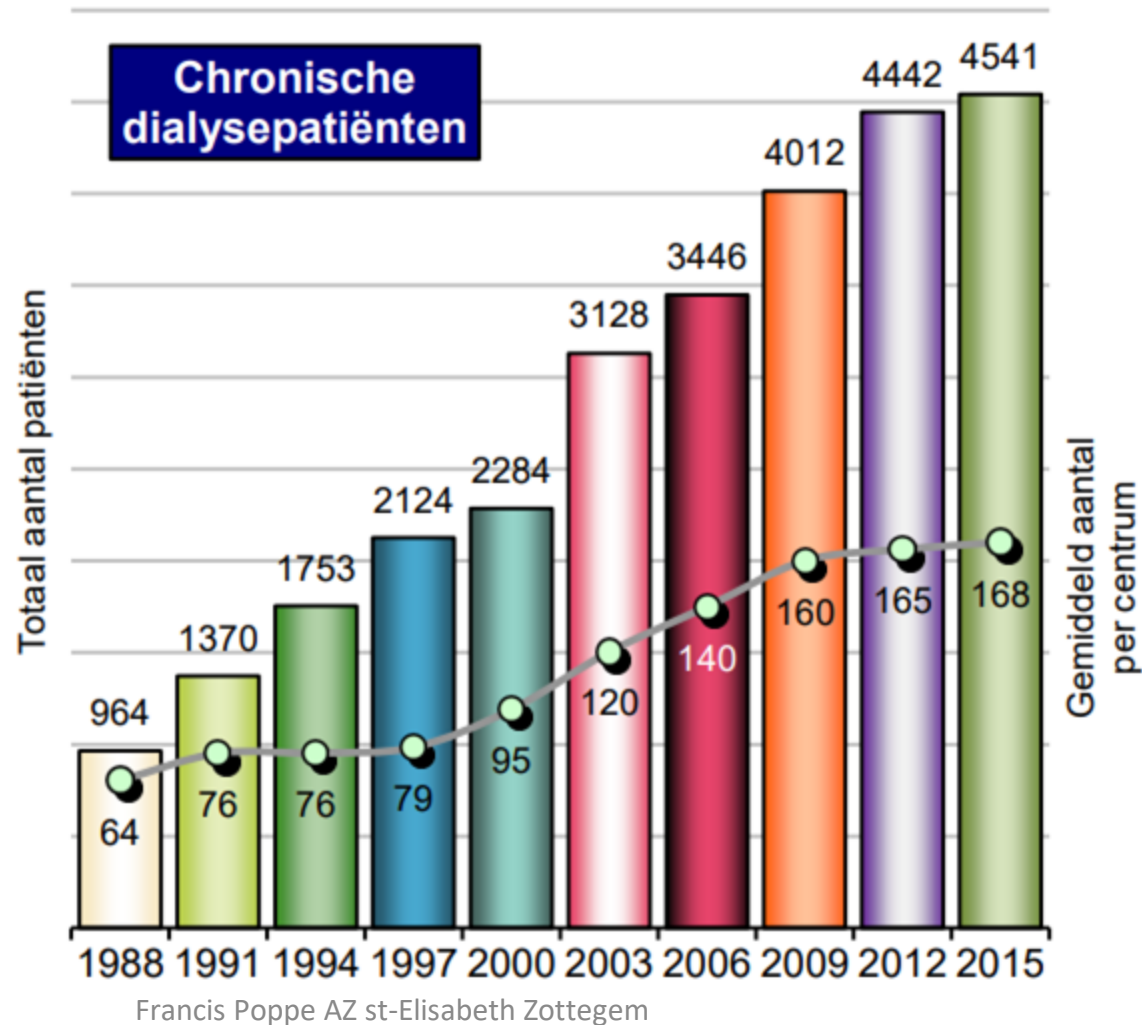

Enkele cijfers & evoluties

Chronische dialyse: Evolutie dialysepopulatie

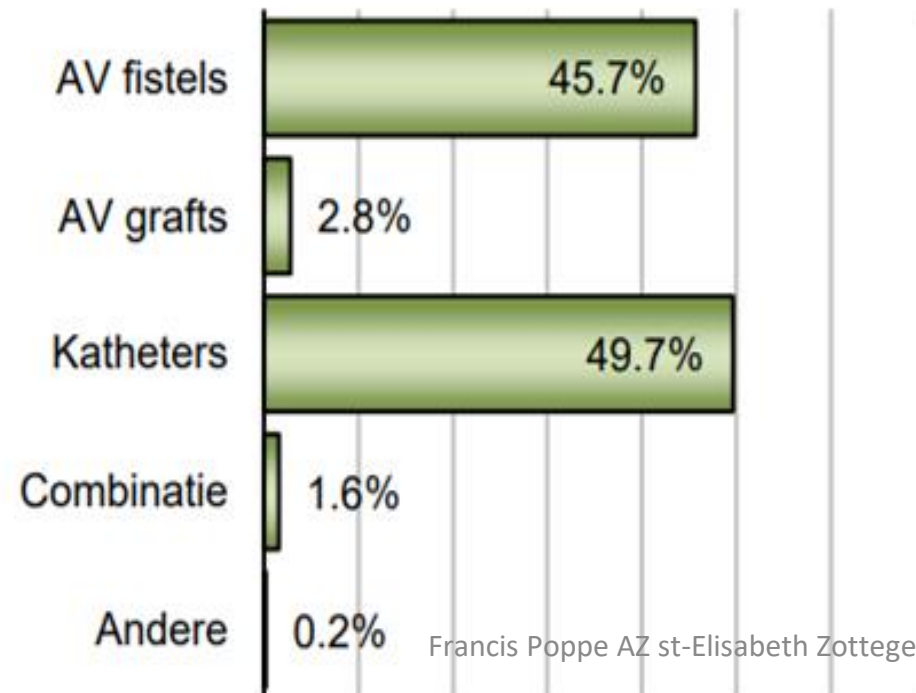
- Het totaal aantal chronische patiënten in de 27 centra was 4541.
- Het gemiddelde per centrum was 168 patiënten (var. 73-278).
- Er is een afvlakking merkbaar in de groei van het aantal dialysepatiënten in Vlaanderen.

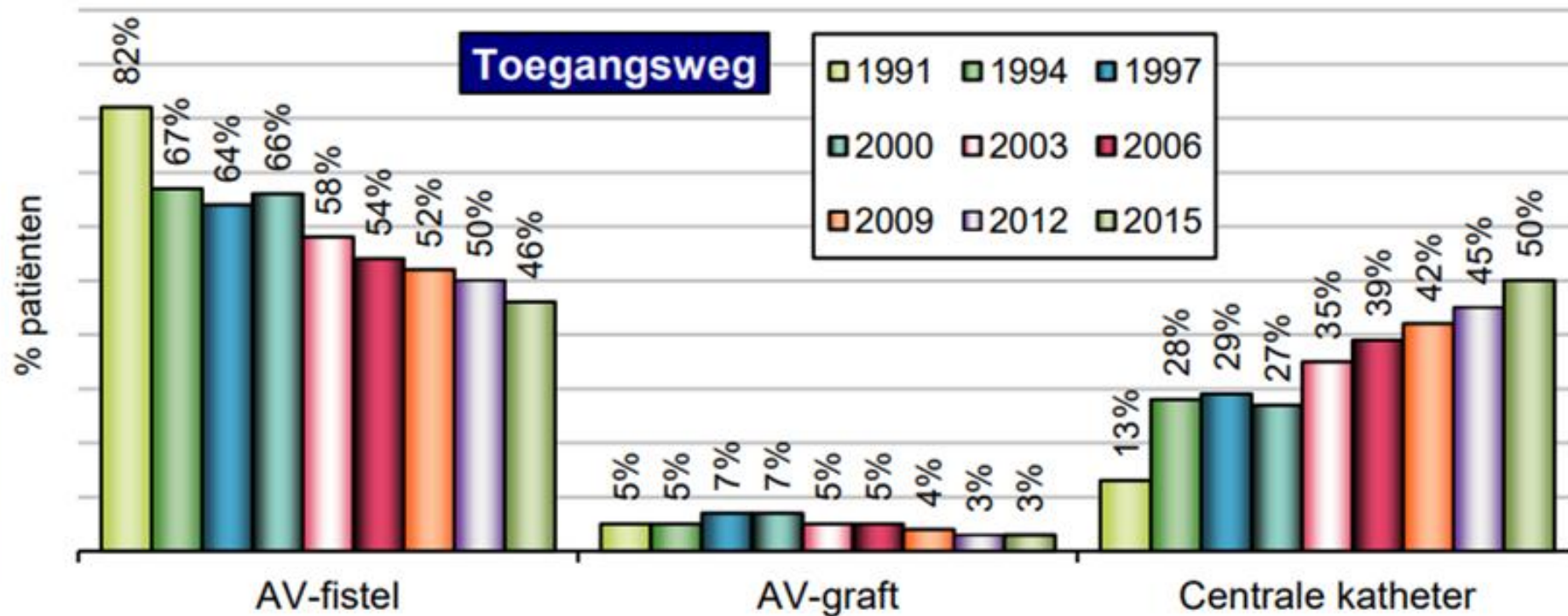
HD: Vasculaire toegangsweg anno 2015

Vaatacces

% van de patiënten

HD: Evolutie van de vasculaire toegangsweg

- Het gebruik van centrale katheters steeg verder tot 50%.
- 68 patiënten werden gedialyseerd met een combinatie van AV-fistel en katheter, 7 met een andere toegangsweg.

Call to action, zorg als VK voor

Creeër ideale omstandigheden
bij aanprikken/aansluiten toegangsweg!

- Juiste hoogte bed
- Voldoende licht
- Alle materiaal klaar?
- Ruimte op steriel veld-prikplaats
- Bij katheter beentjes laten zweven
- Correct ontsmetten
- Juiste spanning garrot
- Onderzoek de fistel grondig voor de prik
- ...

Francis Poppe AZ st-Elisabeth Zottegem